

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

<http://cssu.nsk.hr/>

Ulica Hrvatske bratske zajednice 4

10000 Zagreb

**Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj:
izvješće 1. siječnja – 31. prosinca 2024.**

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

Hrvatske bratske zajednice 4; p.p. 550 ;

10000 Zagreb

URL: <http://www.nsk.hr/>

Knjižnice grada Zagreba

Starčevićev trg 6; 10000 Zagreb

URL: <http://www.kgz.hr>

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

I. Lučića 3; 10000 Zagreb

URL: <http://www.ffzg.hr>

Hrvatsko knjižničarsko društvo

Hrvatske bratske zajednice 4; 10000 Zagreb

URL: <http://www.hkdruštvo.hr>

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku

Odsjek za informacijske znanosti

Lorenza Jägera 9, Osijek

URL: <https://www.ffos.unios.hr/>

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Zadaria (1396 | 2003)

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Ulica Mihovila Pavlinovića 1, Zadar

URL: <https://iz.unizd.hr/>

OPIS PROGRAMA

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

Nacionalni centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara, od svog osnutka 2002. godine, provodi bodovani program cjeloživotnog učenja knjižničara i informacijskih stručnjaka u Republici Hrvatskoj. Program zajednički ostvaruju Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (administrativno središte Centra), Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba te Hrvatsko knjižničarsko društvo. *Sporazumom o međusobnoj suradnji u radu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj 2023. godine* u zajedničko odlučivanje o odvijanju programa za stalno stručno usavršavanje knjižničara uključile su se suradničke ustanove visokoškolskog obrazovanja knjižničara: Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.

Članovi Programskog odbora:

1. Izv. prof. dr. sc. Drahomira Cupar, Sveučilište u Zadru
2. Doc. dr. sc. Martina Dragija Ivanović, Sveučilište u Zadru
3. Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba
4. Prof. dr. sc. Sanjica Faletar, Filozofski fakultet u Osijeku
5. Antonija Filipeti, viša knjižničarka, koordinatrica CSSU-a, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
6. Matilda Justinić, viša knjižničarka, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
7. Doc. dr. sc. Denis Kos, Filozofski fakultet u Zagrebu
8. Kristina Krpan, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba
9. Lea Lazzarich, knjižničarska savjetnica, Hrvatsko knjižničarsko društvo
10. Anita Malkoč Bišćan, viša knjižničarka, Hrvatsko knjižničarsko društvo
11. Izv. prof. dr. sc. Anita Papić, Filozofski fakultet u Osijeku
12. Prof. dr. sc. Radovan Vrana, Filozofski fakultet u Zagrebu

Djelovanje *Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj* za 2024. godinu omogućeno je temeljem sredstava za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija RH. Na sjednici Programskog odbora u prosincu 2023. godine u Program su uvrštene nove teme o zelenim knjižnicama, Wikipediji i Wikimedijima te načinu na koji knjižničarska zajednica može sudjelovati u unaprjeđenju podataka i sadržaja dostupnih na internetu. Novitet su i webinar i o primjeni umjetne inteligencije u knjižničarskom okruženju, o knjižničnim izložbama koncipiranim uz pomoć alata za proširenu stvarnost, interpretaciji baštine, važnosti normativnih baza podataka za imena te novoj razini primjene alata za grafički dizajn *Canva*. U program su uključeni i tečajevi, odnosno radionice, tematski vezani uz zaštitu pisane baštine, načela izgradnje žanrovskog sustava te primjenu normi za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake. Nove teme obuhvaćaju i trajnu dostupnost i

pohranu digitalne građe u knjižnicama, upravljanje konfliktima na radnome mjestu te informacijsko opismenjavanje na visokoškolskoj razini i ulogu knjižničara u tom kontekstu. Dio tečajeva bio je dostupan i u obliku webinaru, a u programu su i tijekom 2024. godine bili dostupni e-tečajevi, koji nude veću fleksibilnost, odnosno lakše upravljanje vremenom i procesom učenja. Javni poziv za podnošenje prijedloga novih edukacijskih sadržaja trajno je otvoren i dostupan na mrežnim stranicama Centra.

Tijekom godine u izvedbenom planu edukacija većinom su bili zastupljeni webinaru, ali je iskazana potreba polaznika i za tečajevima u fizičkom prostoru.

Ove godine nastavljena je suradnja sa županijskim matičnim knjižnicama, sveučilišnim knjižnicama, knjižničarskim društvima te ostalim partnerskim institucijama koje ulažu u obrazovanje knjižničara i informacijskih stručnjaka na svom području. Kako bi se osigurala dostupnost tečajeva Centra na razini svih županija u Republici Hrvatskoj, za svaku županiju osiguran je po jedan za polaznike besplatan tečaj, odnosno dva webinaru, u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Za polaznike iz svih vrsta knjižnica predviđeni su besplatni webinaru o primjeni ISO standarda u knjižničnoj statistici. S predavačima je dogovoreno da snimke webinaru budu javno dostupne na mrežnim stranicama Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Snimke održanih edukacija za primjenu *Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* dostupne su na mrežnim stranicama Centra za sve zainteresirane posjetitelje.

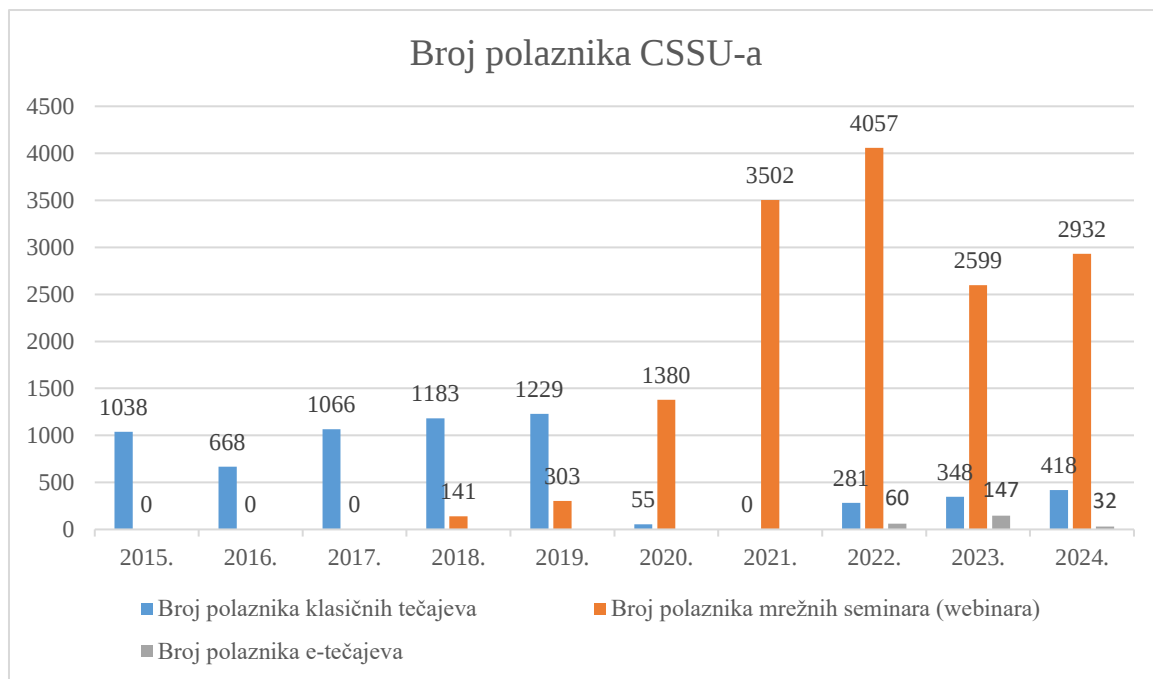
Izvješće o radu Centra od 1. siječnja do 31. prosinca 2024.¹

OSNOVNI POKAZATELJI

Polaznici programa

- Broj polaznika klasičnih tečajeva – 418
- Broj polaznika mrežnih seminara (webinaru) – 2932
- Broj polaznika e-tečajeva – 32
- Ukupan broj polaznika – 3382

¹ Pokazatelji o radu Centra prikazani su u kontekstu pokazatelja u razdoblju od deset godina (od 2015. godine).

Grafikon 1. Broj polaznika Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara po godinama²

Struktura polaznika prema vrsti knjižnica:

Narodne knjižnice – 1105 polaznika (32,7 %)

Školske knjižnice – 1203 polaznika (35,6 %)

Visokoškolske knjižnice – 491 polaznik (14,5 %)³

Specijalne knjižnice – 262 polaznika (7,7 %)

NSK – 175 polaznika (5,2 %)

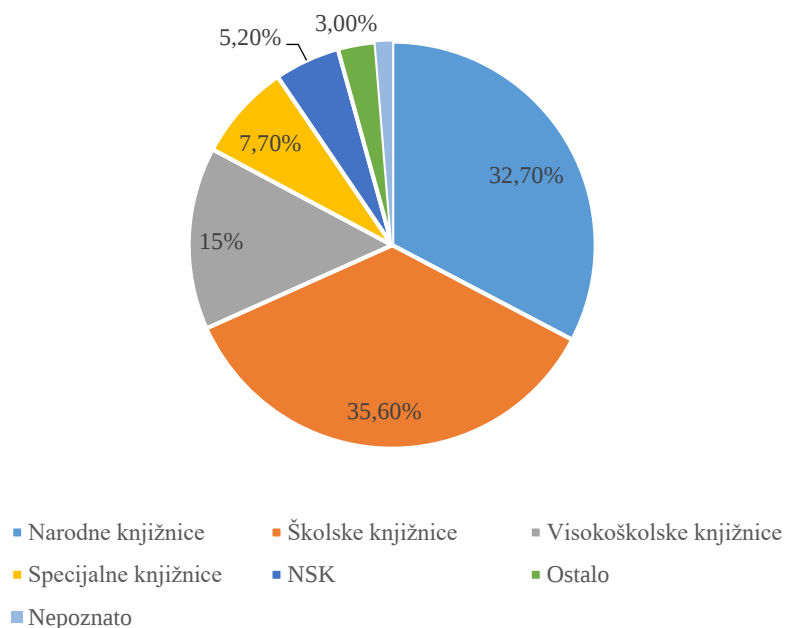
Ostalo (arhivi, muzeji, studenti...) – 101 polaznika (3 %)

Nije poznata ustanova polaznika – 45 polaznika (1,3 %)

² Broj polaznika e-tečajeva označava broj polaznika koji su pristupili e-tečaju, prošli cijeli sadržaj, položili test na kraju i dobili potvrdu.

³ Znanstvene knjižnice ubrojene su pod visokoškolske knjižnice.

Struktura polaznika prema vrsti knjižnica

Grafikon 2. Broj polaznika Centra prema vrsti knjižnice

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	Trend
Narodne knjižnice	229 (16%)	1082 (30,9%)	1012 (23,01 %)	925 (29,9 %)	1105 (32,7 %)	↗
Školske knjižnice	556 (38,7%)	1375 (39,3%)	1499 (34,08 %)	1350 (43,6%)	1203 (35,6 %)	↘
Visokoškolske knjižnice	202 (14,1%)	342 (9,8%)	680 (15,46 %)	421 (13,6%)	491 (14,5 %)	↗
Specijalne knjižnice	143 (10%)	231 (6,6%)	314 (7,15 %)	184 (5,9%)	262 (7,7 %)	↗
NSK	118 (8,2%)	134 (3,8%)	600 (13,64 %)	83 (2,7%)	175 (5,2 %)	↗
Ostali – muzeji, arhivi, znanstvena zajednica i sl.	187 (13%)	299 (8,5%)	208 (4,73 %)	113 (3,7%)	101 (3 %)	↘

Tablica 1. Trend promjena strukture polaznika prema vrsti knjižnica

Redoviti program stalnog stručnog usavršavanja

Godišnji program za 2024. godinu strukturiran je u 9 osnovnih modula te sadrži ukupno 85 različitih edukacija u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, od čega više od 35 webinarara, a pojedini tečajevi planirani u fizičkom prostoru dostupni su i u obliku webinarara. U programu su zastupljeni tečajevi, odnosno radionice u fizičkom prostoru, webinarari i e-tečajevi. E-tečajevi uvedeni su 2022. godine u program s ciljem povećanja dostupnosti edukacija CSSU-a. Modul *Generičke kompetencije*, također uveden 2022. godine, objedinjuje elemente iz različitih područja, kao što su fleksibilnost, preuzimanje inicijative, sposobnost rješavanja problema, timski rad i sl. u svrhu što uspješnijeg prilagođavanja polaznika brojnim poslovnim situacijama.

Centar je u ovom razdoblju ostvario ukupno 178 sati edukacije.

Edukacije su održane u 68 termina⁴. Polaznika (diljem Hrvatske) bilo je ukupno 3382.

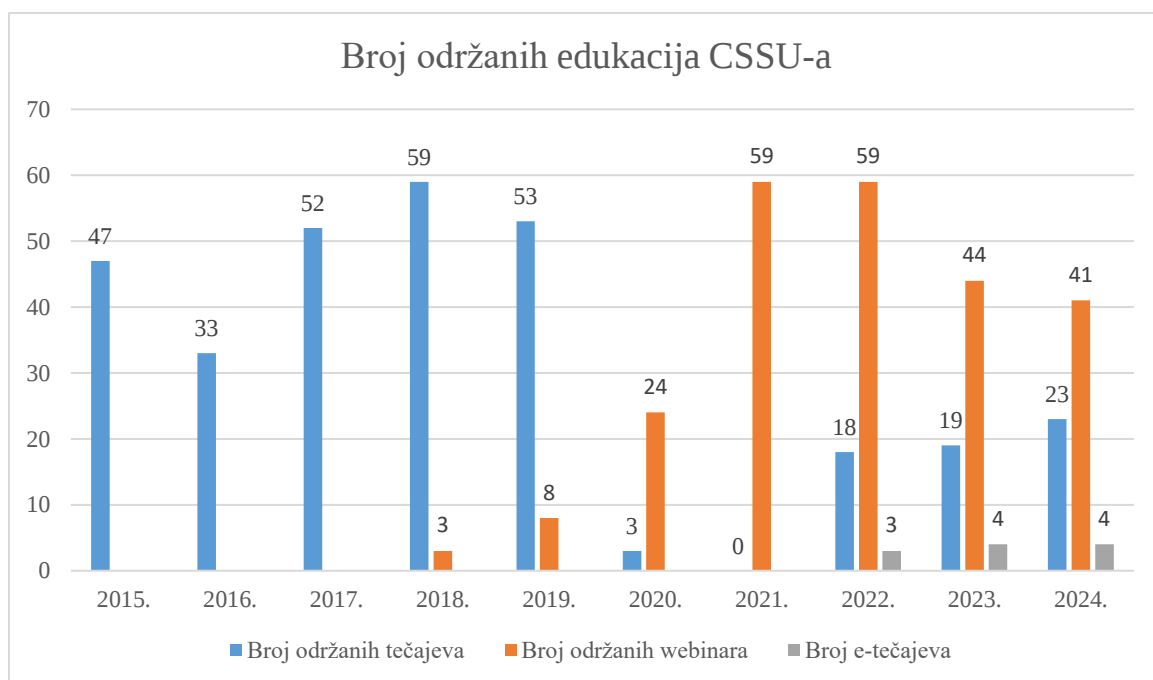
U dogovoru s predavačima, sve javno dostupne snimke webinarara u organizaciji CSSU-a su objedinjene na mrežnom portalu CSSU-a u sekciji *Javno dostupne snimke webinarara CSSU-a*. U dogovoru s predavačima kontinuirano se nastoji povećati otvorenost edukacijskih materijala za knjižničarsku zajednicu.

Grad	Bjelovar	Čakovec	Dubrovnik	Gospić	Karlovac	Koprivnica	Krapina	Osijek	Požega	Pula	Rijeka	Sisak	Sl. Brod	Split	Šibenik	Varaždin	Vinkovci	Virovitica	Zadar	Zagreb
Br. pol.			25	10	34	12		28		17	10		21	29	14	58	33	21	27	79

Tablica 2. Broj polaznika tečajeva u fizičkom prostoru po gradovima

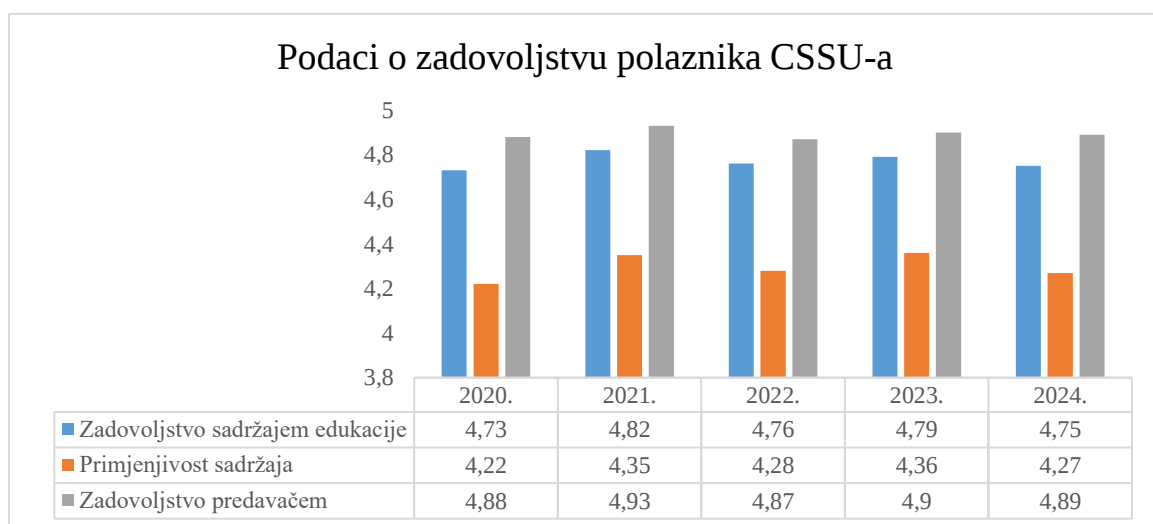
Programska knjižica za 2024. dostupna je na mrežnim stranicama Centra. Redovito se distribuiraju elektroničke novosti s pregledom edukacija Centra. Redovito se ažurira Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika, kao i internetske stranice Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

⁴ U obzir su uzeti i e-tečajevi dostupni tijekom 2023. godine.

Grafikon 3. Broj održanih tečajeva i webinarâ te e-tečajeva CSSU-a po godinama

Nakon svakog održanog tečaja ili webinarâ polaznici ispunjavaju evaluacijske upitnike o zadovoljstvu. Ocjene su izražene brojevima od 1 do 5, a upitnici su anonimni. Evaluacijske upitnike popunilo 74,52% polaznika⁵.

Grafikon 4. Rezultati anonimnih evaluacijskih upitnika o zadovoljstvu polaznika tečajevima u fizičkom prostoru i webinarima u organizaciji CSSU-a

⁵ U grafikonu nisu prikazani podatci o zadovoljstvu polaznika e-tečajevima zbog drugačije koncipiranog seta pitanja. Također, podatci o zadovoljstvu e-tečajevima prikupljaju se tijekom višegodišnjeg razdoblja, dok je e-tečaj u programu, te će za svaki pojedini e-tečaj biti obrađeni nakon isključivanja e-tečaja iz programa.

Polaznici su tijekom ove godine također iskazali visoko zadovoljstvo prezentacijskim materijalima (4,78) te organizacijom edukacija (4,86).

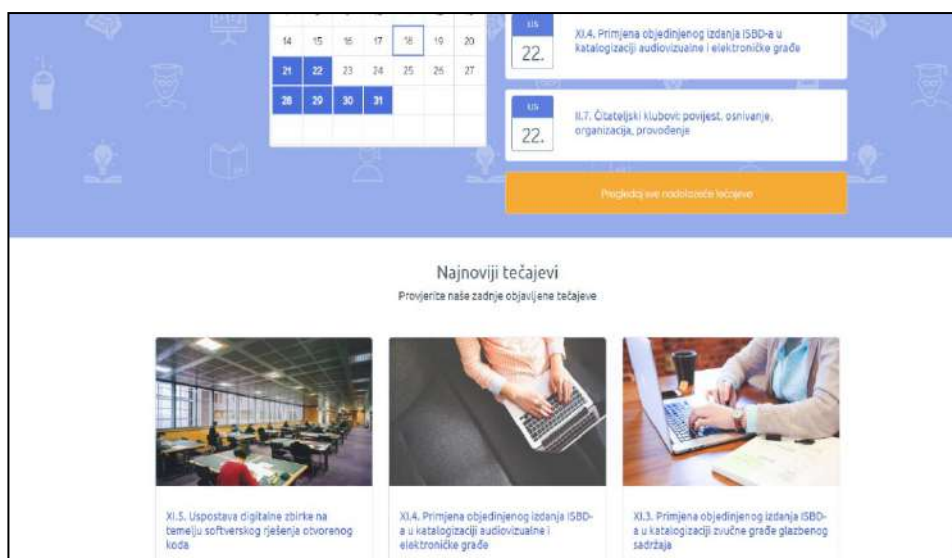
E-tečajevi

Tijekom 2024. godine u programu CSSU-a bili su dostupni e-tečajevi. Riječ je o fleksibilnom obliku edukacije u kojemu polaznik samostalno upravlja procesom učenja, s obzirom na to da se e-tečaju može pristupiti s bilo kojeg mjesta i u bilo koje vrijeme. Time se povećava dostupnost edukacija i potiče usvajanje novih digitalnih kompetencija. E-tečajevi su besplatni i dostupni putem sustava za e-učenje Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu (Srce) [Moodle u društvu - MoD](#).

Mrežni portal Centra

Mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj dostupan je na mrežnoj adresi <http://cssu.nsk.hr/>.

Portal donosi i okuplja informacije o izvorima i novitetima u području obrazovanja i stručnoga usavršavanja, pregled novosti i događaja vezanih uz aktivnosti Centra, integrirani sadržaj o novim tečajevima Srca, otvorene obrazovne sadržaje u izboru, slobodan pristup e-izdanjima Centra (izvješćima, znanstvenim publikacijama i sl.), informacije o programu studentske prakse, kao i mogućnostima razvoja stručne i znanstvene karijere. Posjetitelji se mogu prijaviti kako bi besplatno primali novosti o tečajevima Centra.

Slika 1. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Brojčani pokazatelji aktivnosti mrežnoga portala u ovom razdoblju bilježe interes 10.881 posjetitelja koji aktivno posjećuju i navraćaju na stranice portala. Mrežni portal bilježi ukupno 25.667 posjeta te su pregledano 88.542 stranice, odnosno u prosjeku 3,45 stranica po posjetu. Prosječno trajanje posjeta je 3 minute i 54 sekunde.

Tijekom 2024. godine ukupno je izrađeno **33 primjerka elektroničkih novosti (newslettera)**, koji su distribuirani na e-mail adrese pretplatnika.

Izlaganja na konferencijama i objavljeni radovi

Izlaganje na 49. skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva, Opatija, 13. - 16. studenoga 2024. Antonija Filipeti, Dolores Mumelaš: „Razvoj knjižničarskih kompetencija za nove izazove: aktivnosti građanske znanosti u knjižnicama“

Sudjelovanje u panelu „Empowering minds: the pivotal role of academic libraries in student and researcher development“ u sklopu Međunarodne znanstvene konferencije „Jean Monnet“ pod nazivom „Building sustainable EU society for the future“, Zagreb, 12. i 13. prosinca 2024.

Filipeti, A., Romac, M., & Al-Nidawi, A. (2024). Mental Health in the Workplace: what Librarians in Croatia Think about It?. *BOSNIACA*, 29(29), 47–65.

<https://doi.org/10.37083/bosn.2024.29.47>

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Temeljem provedenog razvojnog projekta *Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost – CUK*⁶, Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u programu za 2010. godinu uveo je sustav CEU (*Continuing education unit*) kreditnih bodova za vrednovanje programa trajne izobrazbe. 1 CEU bod ima vrijednost odslušanih 10 sati (600 minuta) programa trajne izobrazbe. Osnova za uvođenje CEU bodova u nacionalni program trajne izobrazbe knjižničara temelji se na uvedenim i definiranim ishodima učenja za svaki pojedinačni tečaj, naznačenim načinima mjerenja postignuća usavršavanja te postignutim razinama kompetencija u odnosu na kompetencijsku matricu definiranu projektom *CUK*. Svaki polaznik Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH nakon odslušanog tečaja dobiva potvrdu o pohađanju programa stalnog stručnog usavršavanja knjižničara iskazanu u CEU kreditnim bodovima.

Potvrde o pohađanju programa izražene u CEU bodovima i postignutoj razini kompetencija polaznicima izdaje Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u svrhu bilježenja postignutog učenja i usavršavanja. Centar održava registar polaznika u obliku online baze podataka. Unos podataka o polaznicima u bazu ostvaruje se distribuirano. Redovito se ažurira baza polaznika te je omogućen uvid u evidenciju polaznika i predavača radionica

⁶ Ostvarena temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj RH.

stalnog stručnog usavršavanja od 2003. godine do danas. Tijekom ovog razdoblja ukupno je priređeno i izdano **5 kumulativnih potvrda** o sudjelovanju u nacionalnom Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara u svrhu izbora u stručno zvanje.

Antonija Filipeti, prof., viša. knjižničarka
koordinatorica Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH